

Blågrøn rose

Plant for vildtet

Blågrøn rose (<i>Rosa dumalis</i>)	
Højde	1-2 meter
Form	Busk
Blomstringstid	Maj - juni
Frugtttype	Hyben
Modningstid	September (- oktober)
Lys	Sol
Jord	Mager til middelgod
Fugt	Tørt til middel
Vind	Tålsom
Vårfrost	Medium tålsom
Saltsprøjt	Tålsom

Udbredelse

Blågrøn rose er vidt udbredt i Mellem- og Nordeuropa samt i den Nære Orient. Arten forekommer naturligt i det meste af Danmark, men har sin hovedudbredelse i Jylland, hvor den især i Vendsyssel er den almindeligste roseart. I Vestjylland findes arten betydeligt mere spredt, selvom den også her er den mest almindelige af rosenarterne. Blågrøn rose er desuden almindelig på Bornholm og stedvist

i et bælte over det nordligste Fyn og Sjælland. I den sydøstlige del af landet må forekomsten betragtes som sporadisk.

Beskrivelse

Blågrøn rose er nært beslægtet med hunderoser, og de to arter kan være svære at skelne fra hinanden. Blågrøn rose kaldes også »tidlig hunderose«, fordi den både blomstrer og har modne hyben tidligere end hunderosen. Det er en mellemstor busk, der afhængigt af voksested og vækstbetingelser, udvikler sig meget forskelligartet. Den bliver typisk 1-2 meter, sjældent 3 meter høj, er tætgrenet og danner ligesom hunderosen kuppelformede buske. Blågrøn rose ses også i en mere åben kratdannende form, da arten i lidt højere grad end hunderosen danner udløbere. Det er derimod sjældent at se blågrøn rose som klatrende ranke. Løvet er særligt på unge skud blågrønt, dugget og med 5-7 uligefinnede, sammensatte blade, der kan være fra glatte til tæt filthårede. Tornene er kraftige og tilbagekrummede med bred basis. Typisk for blågrøn rose er de ret store rosa, vellygtende, insektbestøvede blomster. Hybene er orangerøde til mørkerøde, ca. 2,5 cm lange og ægformede, og ved modenhed forbliver bægerbladene tilbage på hybenet som en udstående

krave. Hybene modner tidligt, og de når derfor at gære og rådne i løbet af efteråret.

Voksested

Blågrøn rose er lyskrævende og findes på lysåbne lokaliteter som for eksempel overdrev, tørre skrænter, klitter og klitheder. Den er meget vindfør og tåler salt bedre end hunderose, og arten er derfor særligt egnet til kystklima. Den trives bedst på relativt veldrænedede jorde, som ikke er for næringsfattige, men vokser ikke godt på sur jord.

Anvendelse i landskabsplantninger

Arten tåler beskæring og en moderat til høj grad af kreaturbid. Den giver god bunddækning og kan anvendes som kantplante i skovbryn og i vildt- og læplantninger. Blågrøn rose vokser ligeledes godt som fritstående busk, hvor den danner karakteristiske, kuppelformede buske med udhængende ranker. Arten egner sig sammen med klitrose godt til udplantning omkring sommerhuse i de jyske klitområder. De modne hyben spises af både fugle og pattedyr om efteråret. Blågrøn rose kan anvendes i det meste af landet, men anbefales fortrinsvist til det nordvestlige Jylland.

Anden anvendelse

Hyben fra vores hjemmehørende rosearter har generelt et højt C-vitaminindhold. De anvendes i medicinalindustrien, bl.a. i produktionen af giftpræparater, mens deres indhold af antioxidanter udnyttes i naturmedicinpræparater.

Hyben af blågrøn rose er især tidligere blevet indsamlet og anvendt til syltetøj, marmelade og vin.

Valg af plantemateriale

Skov- og Naturstyrelsen anbefaler, at der til landskabsplantninger bruges planter af en afstamning, der sikrer, at de er robuste og på langt sigt kan tilpasse sig eventuelle klimaændringer. Derfor foretrækkes genetisk brede, danske frøkilder.

På hjemmesiden www.plantevalg.dk kan der hentes oplysninger om valg af frøkilde.

Kilder

Anonym (1994). Træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplantninger. Skov-info nr. 13. Tekst og redaktion: Skov- og Naturstyrelsen, Fællesudvalget for læplantning og Frøkildeudvalget.

Hansen, L. N. (2008). De vilde roser i det danske landskab – et forsøg på status over viden og mangel på samme. Dansk Dendrologisk Årsskrift, bind 26, s. 27-70.

Møller, P. F. og H. Staun (2001). Danmarks træer og buske. Politikens forlag.

Pedersen, A. (1966). Rosaceernes udbredelse i Danmark – I. Danmarks Topografisk-Botaniske Undersøgelser. Botanisk Tidsskrift, Bind 61.

Fortegnelse over frøkilder, se www.frøkilder.dk

Tekst og redigering: Lars N. Hansen og Ditte C. Olrik

Layout: Jette A. Larsen

Foto: Lars N. Hansen

Udgivet: November 2007

Opdateret: Februar 2010

Skov- og Naturstyrelsen

SKOV & LANDSKAB